

A VADÁSZATI ÁLLATTAN CÍMŰ TANTÁRGY PROGRAMJA
NAPPALI TAGOZAT

I. A tantárgy jellemzői

<i>Kódja:</i>	EG247-0000A
<i>Rövid címe:</i>	Vad. állattan
<i>Gondozója:</i>	Vadgazdálkodási és Gerinces Állattani Intézet
<i>Felelőse:</i>	Prof. Dr. Faragó Sándor egyetemi tanár
<i>Előadója:</i>	Prof. Dr. Faragó Sándor egyetemi tanár
<i>Jellege:</i>	A-típusú a Vadgazda Mérnöki BSc Szak nappali tagozatos hallgatói számára
<i>Oktatásának módja:</i>	előadás és gyakorlat
<i>Számonkérés módja:</i>	kollokvium
<i>Mintatantervben ajánlott szemeszter száma:</i>	3
<i>Kreditérték:</i>	5

II. A tantárgy oktatásának célja: A hallgatók a tárgy keretében ismerkedjenek meg a vadgazdálkodás-vadászat számára fontos madár és emlősfajokkal, tehát amely munkájuk jövőbeni tárgyát jelenti. Ismerkedjenek meg továbbá azokkal a fajokkal, amelyek ezekkel összetéveszthetők, vagy predátorként a vadfajokat fogyasztják. Néhány természetvédelmi és vadbiológiai szempontból fontos faj tüzetes megismerése is elengedhetetlen.

III. A tantárgy tartalmának rövid leírása

A tárgy keretében 34 madárfaj és 26 emlősfaj tematikus feldolgozására kerül sor. **Madarak** esetében a felismerési jegyeit (köztük tollazatát, hangját, nyomait, biometriáját), költési elterjedését, élőhelyét, szaporodását (ivarérettség, ivari kapcsolatok, költési idő, fészkek, tojásrakás, költésszám, fészkealj nagyság, tojások, kotlás, fiókanevelés, költési eredmény, halandóság, életkor), táplálkozását, állományviszonyait, vonulását, védelmét és gazdasági jelentőségét tárgyaljuk. **Emlősök** esetében a felismerési jegyeit (köztük szőrzetét, hangját, nyomait, test- és koponya méreteit), elterjedését, élőhelyét, szaporodását (ivarérettség, ivari kapcsolatok, párzási időszak, az alom helye, vemhesség, ellés ideje, az alom nagysága és száma, utódnevelés, szaporodási eredmény, halandóság, életkor), egyedfejlődését, az ivari- és korviszonyokat, táplálkozását, állományviszonyait, mozgáskörzetét, migrációját, védelmét és gazdasági jelentőségét tárgyaljuk.

IV. A tantárgy kapcsolata más tantárgyakkal

Elő tantárgyak: Gerinces állattan – EG239–A00AA

Ráépülő tárgyak: –

V. A tantárgy oktatásának módszertana, infrastrukturális szükséglet:

Az előadások során az előadási formának van legnagyobb létjogosultsága, amelyet bőséges audiovizuális szemléltető anyag kísér. Néhány témához kapcsolódó DVD/video filmet is levetítünk. A gyakorlatokon gazdag vadászati állattani gyűjteményünk anyagait mutatjuk be, mérési gyakorlatokat is végezve.

VI. Évközi ellenőrzés, számonkérés módja:

Zárthelyi dolgozat a szemeszter 7. hetében. Szóbeli vizsga.

VII. Szakmai követelményrendszer

- *készség szintjén:* a tárgyalt állatfajok és életjelek felismerése (habitus, koponya, nyom, hang, ürülék)
- *jártasság szintjén:* a fajok élőhelyeinek, szaporodásának, mozgásának, vonulásának ismerete
- *ismereti szinten:* a fajok védelmi, továbbá gazdasági jelentőségének felismerése

VIII. Irodalom

Kötelező: FARAGÓ, S. (2002): Vadászati állattan. Budapest, Mezőgazda Kiadó

Ajánlott: NAGY, E. (szerk.)(1979): Vadászati állattan I. Madarak Gödöllő, Szakmérnöki jegyzet

SZÉKY, P. (szerk.)(1979): Vadászati állattan II. Emlősök., Gödöllő, Szakmérnöki jegyzet

BAKONYI, G. (szerk.)(1995): Állattan. Mezőgazda Kiadó, Budapest.

IX. Tantárgyi vonatkozású tudományos eredmények, kutatások követésének módszere

A tárgy előadója rendszeresen végez vadászati állattani tárgyú kutatási tevékenységet, több project gondozója, évente több alkalommal vesz részt hazai és nemzetközi szakmai konferenciákon, több hazai és külföldi társintézménnyel tart fenn munkakapcsolatot. Az így nyert legújabb kutatási eredményeit, tapasztalatait építi be

az oktatásba. A munkák, kapcsolatok, utazások során gyűjtött anyagok, dokumentáció, fotók, CD-k és kazetták ugyancsak az oktatást szolgálják.

X. Minőségbiztosítás módszere

A tantárgy anyagát folyamatosan fejlesztjük, tankönyvünk országos tankönyv, más egyetemeken is azt használják. A legújabb kutatási eredmények folyamatosan beépülnek a tananyagba.

XI. Fejlesztési politika

Nyomon kísérjük az európai (különösen a közép-európai) kutatásokat, s azokat – saját kutatási eredményeinkkel együtt - beépítjük a tananyagba. Azokon a területeken pedig ahol hiányosak a hazai és közép-európai kutatások, célirányos munkát indítunk.

Prof. Dr. Faragó Sándor
intézetigazgató

Jóváhagyta az Erdőmérnöki Kar Tanácsa 2010.....-i ülésén.

Prof. Dr. Náhlik András
dékán

A Vadászati állattan – EG247- 0000A – című tárgy programjának melléklete

A) Előadások anyaga

Ssz.	Téma megnevezése
1.	Bevezetés, rendszertani áttekintés, módszertani áttekintés, a tárgyalt madár- és emlősfajok védelme (vad- és természetvédelmi hazai és EU szabályozás), kárókatona és szürke gém
2.	Vadludak (nyári lúd, vetési lúd, nagy lilik)
3.	Récék (tőkés réce, bőjti réce, csörgő réce, barátaréce, kerceréce) és szárcsa
4.	Ragadozó madarak (héja, egerészölyv, kékes rétihéja, barna rétihéja)
5.	Fajdok (siketfajd, nyírfajd, császármadár), tyúkfélék (fogoly, fűj, fácán)
6.	Túzok, erdei szalonka és sirályok (sárgalábú sirály, dankasirály)
7.	Galambok (örvös galamb, vadgerle, balkáni gerle)
8.	Varjúfélék (Dolmányos varjú, kormos varjú, vetési varjú, szarka, szajkó) és seregély
9.	Mezei nyúl, üregi nyúl, pézsmapocok
10.	Ragadozók (farkas, aranysakál, vörös róka, nyestkutya, barna medve mosómedve)
11.	Menyétfélék (borz, menyét, görény, molnárgörény, vidra, nyest, nyuszt)
12.	Macskafélék (vadmacska, hiúz), vaddisznó
13.	Szarvasfélék 1. (dám, szikaszarvas, gímszarvas)
14.	Szarvasfélék 2. (jávorszarvas, őz) muflon, alpesi zerge

B) Gyakorlatok anyaga

Ssz.	Téma megnevezése
1.	Biometria mérései gyakorlatok
2.	Vadludak – felismerési gyakorlat, szakfilm megtekintés
3.	Récék és szárcsa – felismerési gyakorlat, szárnyvizsgálat, szakfilm megtekintés
4.	Ragadozó madarak – felismerési gyakorlat, bőrök, preparátumok, röpképek
5.	Fajdok, tyúkfélék – felismerési gyakorlat, szakfilm megtekintés
6.	Túzok, erdei szalonka és sirályok - kor- és ivarmeghatározás, szakfilm megtekintés
7.	Galambok, varjúfélék és seregély – madár táplálkozásvizsgálati gyakorlat
8.	Vadfajok tojásai, tojásfelismerés, összegző madárfelismerés
9.	Mezei nyúl, üregi nyúl, pézsmapocok, ragadozók –szakfilm megtekintés
10.	Menyétfélék – felismerési gyakorlat, szakfilm megtekintés
11.	Macskafélék, vaddisznó – felismerési gyakorlat, szakfilm megtekintés
12.	Szarvasfélék – felismerési gyakorlat, szakfilm megtekintés
13.	Muflon, alpesi zerge– emlős táplálkozásvizsgálati gyakorlat
14.	Emlősfajok koponyái, nyomai, összegző emlősfelismerés